

Integration 2020 -tapahtuma tarjosi laajan koosteen kotoutumisen teemoista

Sari Vanhanen

YTT, Erikoistutkija, Siirtolaisuusinstituutti
sari.vanhanen@utu.fi

Marraskuun lopulla järjestetty Integration2020 -virtuaalitapahtuma kokosi yhteen lukuisan osallistujamäärän kotoutumisen parissa toimivia henkilöitä eri aloilta ja alueilta. Huolimatta poikkeusjärjestelyistä – tai ehkä juuri sen ansiosta – kiinnostus tapahtumaa kohtaan oli huomattavan suurta. Virtuaalisesti järjestetty tilaisuus ei rajannut osallistujamäärää siten kuin fyysiset tilat rajoittavat. Ohjelmasisältöjä tapahtumassa toteutettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Kaksipäiväisen tapahtuman ensimmäinen päivä jakaantui temaattisesti kuuteen eri kokonaisuuteen: tehokas kotoutumisen alkuvaihe, toimijuus ja osallistuminen, yhteiskunnan vastaanottavuus ja väestösuhteet, terveys ja hyvinvointi sekä osaaminen ja työ. Toisen päivän kattava aihe oli temaattisesti *"kohti inklusiivista yhteiskuntaa"*. Päivän ohjelma sisälsi poikkileikkaavia aiheita ja keskustelua sekä koosti yhteen ensimmäisen päivän teemoja.

Jaottelu toi varsin kattavasti esiin kotoutumiskeskustelun eri näkökulmia ja aihepiirejä. Sisällöllisesti teemat olivat erillisiä, mutta myös toisiaan sivuavia ja osin päällekkäisiä. Virtuaalinen toteutus mahdollisti sen, että osallistuja saattoi valita eri teemakokonaisuuksien väliltä ja siirtyä sujuvasti keskustelusta toiseen. Näin ollen jokainen pystyi rakentamaan itselleen räätälöidyn ohjelman oman kiinnostuksensa pohjalta.

Moniääninen kokemuspohja mukana työn ja palveluiden kehittämisessä

Erityisen vahvasti tapahtumassa nousi esiin moniäänisyyden vaatimus. Syrjintä ja rasisetiset kokemukset olivat keskustelunaiheina tapahtuman eri teema-alueilla. Puheenvuoroissa korostettiin, että kuuluvuuden tunne ja yhteiskunnallinen osallisuus eivät synny itsestään, vaan edellyttävät kanssakäymistä ja aitoa kuulemistä. Näin ollen palveluita ja toimintaa tulee tarkastella kriittisesti sen

suhteen, kenen tarpeita oikeasti kuullaan ja miten nämä otetaan huomioon toteutuksessa. Moniäänisyyden vaatimus korostuu myös sanastossa, käsitteissä ja (ammattillisessa) kielessä, jota käytetään.

Laaja kiinnostus Integration2020 -tapahtumaa kohtaan kertoo siitä, että ajankohtaista ja monipuolista tietoa kotoutumisesta tarvitaan. Ohjelman sisällöissä ja eri puheenvuoroissa yhdistyivät käytännön työn, eri alojen palveluiden, hallinnon ja politiikan sekä monitieteisen tutkimuksen näkökulmat kokemuspohjaiseen keskusteluun. Teemakohtaisesti käsiteltiin sekä viranomaisten että järjestöjen kohtaamia kriittisiä kysymyksiä, onnistumisia ja ongelmakohtia. Ohjelmaan oli ansiokkaasti sisällytetty esimerkkejä eri puolilta maata.

Kotouttamisen kumppanuusohjelma käynnistyy ensi vuonna

Kotoutuminen ja kotouttamistyö ulottuvat eri elämäntilanteille. Vaikka julkisessa keskustelussa ja myös kotoutumisen mittaristossa korostuu työllistyminen (ks. Heikki Kerkkäsen artikkeli tässä lehdessä), kyse on monitahoisesta ja -alaisesta kokemuksesta ja työstä. Tämä korostui myös Integration2020 -tapahtumassa.

Tapahtumassa esiteltiin vuoden 2021 alussa julkistettava kotouttamisen kumppanuusohjelma. Sen valmisteluun on avoimesti kutsuttu kiinnostuneita mukaan. Kumppanuusohjelman taustalla on nykyinen hallitusohjelman tavoite koota eri toimijoita yhä vahvemmin yhteen. Valtakunnallisen verkoston rinnalla käynnistyy myös alueellisten kumppanuusverkostojen kokoaminen. Kumppanuusohjelman toteutusta koordinoi työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa kotouttamisen osaamiskeskus. Lisätietoja ohjelmasta löytyy osoitteesta: <https://kotouttaminen.fi/kumppanuusohjelma>